

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

V boj proti peronospori.

Najhujši in najnevarnejši sovražnik naših vinogradov je sedaj brez dvoma peronospora ali strupena rosa, kajti ona je v stanu, da v malo dnevih uniči ves pridelek in še tudi trto tako oslabi, da je pridelek drugega leta dvomljiv. Kdor pa nekaj let zaporedno peronosporo zadostno ne pokončuje, temu uniči slednjič ves vinograd.

In vendar se najdejo lahkomišelniki gospodarji, ki sedaj preiščujejo, ali naj bi letos trte škropili ali ne, češ, vsaj lani ni bilo skoraj nič te bolezni, znabiti je pa tudi letos ne bo!

Kdor se na to zanaša, ta se pač zanaša le na slepo srečo in se izpostavlja največji nevarnosti, da pride ob ves pridelek. To sem se namenil tukaj v malo besedah dokazati. — Neštevilnokrat sem pri predavanjih in v raznih člankih poudarjal, da si je treba vedno pred očmi držati, da peronosporo zamoremo le z abranljivo zatirati. Mi torej s pravočasnim škropljenjem lahko abranimo, da se ne more peronospora razviti, če smo pa pravi trenotek zamudili in se nam je peronospora v vinogradu že naselila, jo s škropljenjem ne moremo več pregnati in v najboljšem slučaju dosežemo s takim škropljenjem potem le to, da abranimo, da nam ne napade doslej še zdrave, znabiti še nerazvite trtne dele. Za to pa tudi vsak lahkomišelnik dela, ki pravi: jaz bom pa počakal, če bo kaj bolezni bom škropil, če ne, pa ne bom! Kdor bo škropil še-le takrat, ko se bo bolezen pokazala, ta že vsaj polovico pridelka zavrže!

Da je bolj umljivo, zakaj škropljenje le abranljivo učinkuje, zato hočem na kratko še enkrat ponoviti, kako da se bolezen razvija.

Zimski trosi, to je seme peronospore, prezimi v odpadlih listih in suhem grozdju. Spomladi, navadno že v drugi polovici maja, najpozneje pa začetkom junija, letajo trosi po vinogradih in padejo na trtno listje in grozdni zarod. Če najdejo tam dovolj vlage (zadostuje tudi rosa) izkalijo in se koreninica peronospore zaraste v list, oziroma v grozd in tam sesa trtni sok ter povzroči, da se dotični list ali grozd posuši. Ko se začne list paliti, izraste koreninica peronospore na spodnji strani iz lista ali grozda ven in napravi tu novo seme — poletne trose — kateri izgledajo s prostim očesom kakor moka. Ti poletni trosi okužijo zopet ono novo listje in grozdje, ki se je med tem razvilo. Kako učinkuje galica?

Galica je strup. Če se list ali grozd ž njo prej pošropi, predno nanj padejo trosi peronospore, potem abrani, da se pozneje nanj padli trosi ne morejo razviti. Če pade na list kaka rosa, se namreč takoj v vsaki kaplji vode raztopi nekaj strupene galice, tako da dotična kapla

ni več čista, ampak zastrupljena voda. Kakor hitro pade v tako kapljo kak tros (seme) peronospore, izkali sicer, ampak galica kal takoj zastrupi, ga uniči in s tem abrani, da se ne more zarasti v notranjšino lista, oziroma grozda. Kdor prepozno škropi, to se pravi še-le takrat, ko je koreninica bolezni že v listu, grozdu, ta je že zamudil, kajti v list, grozd galica ne more, ona ostane le na površini lista!

Iz tega bode vsak razvidel, kako lahkomišelnost ravna, ako s škropljenjem toliko časa čaka, da se bolezen prikaže, kajti takrat so že vsi napadeni deli trte izgubljeni in se jih ne more več bolezni ubraniti. Sedaj naj še omenim, če je opravičeno mnenje, da bo letos zopet malo peronospore, ker jo je bilo lani malo. To mnenje ni opravičeno in zakaj? Razvoj peronospore je odvisen najbolj od vremena. Če je vreme takrat ko letajo prvi trosi, torej koncem meseca maja in v prvi polovici junija suho, potem je to za peronosporo neugodno, ker najdejo trosi premalo vlage, da bi izkalili in večina jih pogine ne da bi izkalila. In to je bilo ravno lani vzrok, da se je bolezen tako malo razširjala. Imeli smo pač ravno takrat lepo, suho vreme kar je pa — in to bo vsak pripoznal, kdor pozna naše vremenske razmere — pri nas izjema. Navadno pri nas maja in junija rado dežuje, dež in solnčno vreme se vrstita zaporedoma in to je najbolj ugodno za peronosporo in najbolj neugodno za trto. Vsak pameten gospodar bo torej pravočasno in pravilno škropil in se ne bo zanašal na slepo srečo in temu gospodarju velja naslednje poučilo.

Izkušnje zadnjih let pri nas, na Nemškem, Avstrijskem in drugod so pokazale, da je za uspeh škropljenja merodajno posebno to, da se prvič zadosti zgodaj škropi in da se škropljenje v kratkih presledkih ponovi. Zato pa priporočam:

1. V prvič takrat škropiti, ko so trtni poganjki zrastle dobro ped na dolgo.

2. V drugič naj se škropi 10 do 12 dni po prvem, tretjič čez 12 do 14 dni po drugem škropljenju. Tako trikratno škropljenje bo le v letih s suhim poletjem zadostovalo, drugače naj se škropi še v četrtič in sicer čez 3 tedne po tretjem škropljenju. Bolje je škropiti večkrat in vzeti malo galice, kakor škropiti bolj poredkoma in vzeti bolj močno galico.

3. Za vsa škropljenja zadostuje, ako vzamemo 1 kilo k večjemu 1 in pol kile galice na 100 litrov vode. Apna se vzame neugašenega ravno toliko, ugašenega za polovico več ali k večjemu dvakrat toliko kot galice. Če ni apna, vzamemo lahko sodo in sicer ravno toliko ali malo več kot galice. Če se vzame premalo apna, ostane galica kislja in opali trto, če se vzame preveč apna je tekočina pregosta, gre težko skozi škropilnice in napravi na trtnem listju debelo skorjico, ki v solncu razpoka in opade, vsled

česar škropljenje malo izda. 4. Galica in apno, oziroma soda se raztopi vsako zase in se šele neposredno pred škropljenjem zlije raztopina apna skozi gosto sito ali platno v raztopino galice, vse se dobro premeša in potem se z rdečim lakmovim popirjem preskusi, ali ni zmes kislá. Če se namreč rdeč lakmov popir pomoči v zmes, mora pomodreti (plav postati), če ne, je še toliko apna dodati, da nov popirček pokaže modro barvo. Stara zmes ne učinkuje, kislá zmes opali trto! Pri napravi zmesi naj se ne rabi železna posoda ali železno orodje, ker železo slabša učinek galice.

5. Škropljenje naj se vrši, če je le mogoče, v tihem suhem vremenu in ne v najhujši vročini. Le v najhujši stiski se lahko škropi tudi v mokrem vremenu in se škropljenje ponovi takoj, ko nastane lepo vreme. Preden pride prvi dež, se mora galica na trti dobro posušiti. Če se to ni zgodilo, je treba škropljenje kolikor mogoče kmalu ponoviti. Nekaj dni pred škropljenjem je treba trtno mladje privezati.

6. Pri vsakem škropljenju se mora ne samo listje, ampak tudi grozdje dobro, to se pravi prav na fino poškopiti in ne z galico obliovati. Da se to zgodi in da se prihrani draga galica, omisli naj si vsak vinogradnik tako škropilnico, ki galico fino razpršuje. Take škropilnice se dobivajo potom c. kr. kmetijske družbe ali pa potom c. kr. vinarskega nadzorstva po znižani ceni. V suho ali na zeleno cepljene trte je treba takoj ko so odgnale in večkrat v kratkih presledkih poškopiti. Prepričan sem, da bo vsak vinogradnik, ki bo ravnal po tem navodilu, ohranil svoj vinograd zdrav in se bo v jeseni veselil storjenega dela.

Torej v boj proti peronospori, ne zanašajte se na slepo srečo!

B. Skalicky.

Kmetijsko poučno potovanje na Češko,

ki ga priredi letos c. kr. kmetijska družba, obeta biti jako zanimivo in poučno. Vdeleženci bodo imeli priliko videti ne samo krasno urejena velika posestva, n. pr. sloveče veleposestvo kneza Schwarzenberga v Hluboki, ampak videli bodo tudi vzorna srednja in mala kmečka posestva, združna podjetja, od katerih bo gotovo najbolj zanimiva kmetijska elektrarna, ki dobava gonilno moč za gospodarske stroje cele vasi. Sploh je spored tako sestavljen, da bodo udeleženci imeli priliko iz vsake kmetijske stroke kaj lepega videti. Poleg splošnega kmetijstva se jim bo razkazovalo zlasti še živinorejo, perutninarstvo, konjerejo, dalje obdelovanje barja, hmeljarstvo, ribstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo in vinarstvo. Iz gospodarsko-tehniških strok bodo pa videli pivovarništvo, cukrovništvo, tehnično uporabo sadja, mlekarstvo, kletarstvo i. t. d. Da bodo imeli priliko pokusiti tudi izborno češko pivo in v znanih kletah kneza Lobkovic sloveče melniško vino, to se samo ob sebi ume. Glavna in gotovo najbolj interesantna točka vsega potovanja bo seveda Praga in njena krasna letošnja jubilejna razstava. Zelo zanimiva bo gotovo za vsacega udeleženca vožnja po kanalizirani reki Vltavi iz Prage v Melnik, ki je nima ne samo v Avstriji, ampak daleč na okrog para. Ta del reke Vltave, ki prej zaradi svoje plitvosti in mestoma strmega padca ni bil dostopen velikim ladjam, se je kanaliziral, to je, napravil se je plovni tudi za velike ladje. Da je to bilo združeno z napornim delom in ogromnimi stroški, je umljivo. Treba je bilo strugo zožiti, poglobiti in kjer je bil padec strm, napraviti posebne vzdigovalne naprave. Ladja se spusti v t. zv. vodno komoro, kjer jo voda vzdigne v višino gornje zajezone vode. S tem združene naprave, zlasti jezi i. t. d. so občudovanja vredni, posebno zaradi tega, ker so češki inženirji poprej proučevali enake naprave na Angleškem, Francoskem, Nizozemskem in dr. in kaj je bilo najnovejšega in najbolj praktičnega, to so doma uporabili.

Že iz tega, kar smo tukaj navedli, sledi da niso slovenski kmetovalci doslej še podvzeli tako vsestransko zanimivega in poučnega potovanja, kakor bo potovanje na Češko. Zato je pa tudi upati, da bo vdeležba prav velika. Še celo nekateri bosanski po-

sestniki so prosili, če se smejo pod vodstvom gospodarskega uradnika bosanske deželne vlade pridružiti temu izletu. Izlet bo trajal 12 dni in bo veljal z vsem skupaj največ 200 K. Odhod iz Ljubljane bo v nedeljo dne 2. avgusta t. l. ob tričetrt na štiri popoldne, iz Jesenic ob tričetrt na osem zvečer z brzovlakom, ki pride ob 8. uri 22 minut zjutraj v Češke Budjevice, kjer se bo pričelo z ogledovanjem. Da se udeležencem pravočasno preskrbijo stanovanja, (zlasti v Pragi) je želeli, da se čim prej mogoče zgledajo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani in navedejo, kje želijo vstopiti. Kdor hoče, da mu preskrbi c. kr. kmetijska družba vožnji listek za celo progo, ta mora poslati ob enem 50 K predplačila in navesti, ali se želi vrniti iz Kutnegore, kjer se konča z ogledovanjem, čez Prago in Linec — Jesenice nazaj, ali se pa želi peljati iz Kutnegore po severozapadni železnici naprej čez Znojmo na Dunaj in odtod domov. Izletnike bo vodil c. kr. vinarski nadzornik g. B. Skalicky.

Politični pregled.

Med strankami deželnega odbora kranjskega se je dosegel sporazum glede volivne reforme. Sklenilo se je sledeče: Splošna kurija dobi 11 mandatov, od teh Ljubljana 1, ostalih deset se razdeli na deželo. Nemci ostanejo zastopani po 11 poslancih, na kmečke in mestne občine pride 27 mandatov. Deželni zbor bo imel s škofom vred 50 poslancev.

Dne 7. maja je nemški cesar na čelu nemških knezov v daljšem govoru čestital našemu cesarju, nakar je isti v svojem odgovoru povdarjal posebno to, da smatra za najizdatnejši dokaz neomajnega zavezništva dejstvo, da je ta dan okolu njega zbranih toliko nemških knezov in da ga ta dan tudi potrja v veseli nadi, da bo to zgolj mirovne cilje zasledujoče zavezništvo, kateremu se pridružujejo enaka teženja ostalih velesil, svojo mirovno nalogo izpolnjevalo do najdaljnjše bodočnosti.

Radi strahovanja vseučilišnih profesorjev, uradništva in vseučilišnih dijakov v Zagrebu je okolu 900 vseučilišnikov zapustilo zagrebško univerzo ter se podalo na druge univerze.

Po Bosni se revolucijsko gibanje širi. Z dežele dobil je Mostarski „Narod“ vest, da se tam razširjajo proglašaji, ki pozivajo narod k orožju. Ti proglašaji pisani so v škandalozni srbsčini, kar vzbuja misel, da je sestavljen od tujcev.

Črnogorski knez se namerava preseliti s svojo prestolico v Cetinju v barsko okolico.

V Port-Arturju odkrili so 12. t. m. spomenik padlim ruskim vojakom, katerega so postavili Japonci. K tej slavnosti povabili so Japonci tudi ruske vojaške kroge.

V angleški Indiji se pripravlja splošna revolucija v velikem obsegu. Konfiskovali so načrte za isto. Nabiti so letaki, po Kalkutti pozivljali so domoljubne Bengalce, da naj se upro in umore lorda Kitschenerja. Našlo se je tudi nekaj bomb.

Na Portugalskem je ministrski svet odobril dekret, s katerim se pomiloste vsi politični zločinci, razun kraljevih morilcev.

V Indiji je položaj postal jako resen. Angleška vlada odredila je vojne priprave po vsej severni Indiji. Odkrili so obsežno zaroto proti angleškim uradnikom. Do 20 tisoč Afgancev je prekoračilo afganiško-indijsko mejo, kateri so se tudi vže spopadli z Angleži.

Na Ruskem je državni svet odobril po dumi sprejet predlog o številu vojaških novincev za l. 1908. — V Kijevu so zaprli ravnatelja, tajne policije Aslanova, ker ga dolže krive prisega. — Oboroženi jezdecí so napadli v tifiški okolici dva voda Apšeronovega polka, ki sta vadila. En vojak je ubit, več jih je ranjenih. Napadalce zasledujejo.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

VIII.

Voznja peska. — Na treh oddaljenih krajih smo imeli nakopane čistega peska več sto voz. Treba ga je hitro zvoziti, da ga pogostno deževanje, posebno hudi nalivi, ne odnesejo. Od državne ceste in iz Soteske se bo že vozilo, ker je pesek pri dobrem potu — drugače je z vožnjo s Kala. — Prava pot je zelo ovita, pa kotanjasta, blatna, po nekod zelo kamenita in ozka. Po tej poti pojde nevkretno! Može so uganili boljše. Mnogo krajšo zastarano pot po hosti skozi Prečno bomo popravili. Tako sem na tiho nedeljo priporočil v cerkvi vasem Prečna, Kal in Suhor, naj pridejo precej v pondeljek zjutraj na delo — da napravimo pot do peska. — Pa so se možje sami med seboj pomenili, kje, kako in kako daleč bo vsaka vas delala. — Kalanci začnejo s potjo od peska navzdol, nižje zastavijo Suhorci, Prečenci pa zopet od svoje vasi navzgor! Zgodaj zjutraj so šli na delo gospodarji, vozniki, pešci, otroci, ženski spol, stari ljudje s krampi, težkimi matikami, s strelnim orodjem, štangami, z železnimi bti, kodunjami, vozovi ter zakopavali jamo s kamnjem in prstjo, po mehkih krajih vozili, nasipali gramoz, po ozkih odkopavali prst in streljali kamen. Po celej črti je glasno gibanje, šumenje, vrvenje, strel in pok; bet in štangla vdarjata, da kar zveni na daleč in iskre ognjene odletavajo. Tako skupno delo kaj izda, v dobrem dnevu je narejena široka pot, kakor nikoli poprej. Seveda se bo morala pot še sproti med vožnjo popravljati, ker je precej po klancu, pa bo zavor jo razrezoval in razkopaval — treba bo vedno delavca na nji, dokler se ne vtrdi in zavozi — zares cestarja je treba. — No pa smo ga kmalu dobili. — Vžitkar v prečenskih vinogradih, Cesar Miha, je prijatelj nove cerkve, seveda ne more mnogo delati za cerkev, star je in opešan, pa to malo delo, zavaravati z motiko kolesnice, bo počasi opravljal.

Nekoč sem ga dobil na poti, ko sem hitel k pesku. Zaupno mi je rekel: „Rad bi včkal novo cerkev, pa je ne bom, sem čisto pri kraji; to pot pa rad popravljam, me veseli delo za Boga.“ — Potolazil sem ga, da si bo tako tudi nekoliko pot v nebesa vgladil; in četudi ne včaka nove cerkve, ga bo pa Bog vzel v svojo nebeško hišo, v novi Jeruzalem, ki je neskončno veličastnejši memo najkrasneje hiše božje na zemlji. Mož je res kmalu preminul, še tisto spomlad dne 14. maja ga je pobrala hripa. Bil je lepo s svetimi zakramenti previden in dostojno cerkveno pokopan. — Svetila mu večna luč, kakor tudi vsem dobrotnikom nove cerkve!

Tako smo začeli pesek voziti že cvetni teden 1903 iz vseh peščenikov, nadaljevali vožnjo potem veliki teden in po velikonočnih praznikih. Kar lepo je bilo videti, ko so se začeli vrstiti vozovi s Kala, Soteske, od državne ceste, vsakteri po svojem potu; od vzhoda, zahoda, severa, juga, poganjajo ponosni gospodarji, mladi, doraščeni fantje, pa tu in tam kaka žena gospodinja ali tu mlado dekle svojo lepo rejeno delavno živino, vole ali konje s težkimi vozovi najlepšega peska mimo stare župne cerkve in župnišča. Vsa župnija je na delu. Kakor so pesek po vaseh razdeljeni kopali, tako ga tudi vozijo. — To je res nekaj idealnega. Verska ideja je brez dvoma moralna sila brez primere v zgodovini človeštva in ravno ta skrivnostna moč je tudi neovrgljivi dokaz, da je vera resnica. — Skrivnostna je res, ker je nadnaravna, nebeška, človeška pamet je ne razume nikoli do cela; razume pa njeno delovanje, njene vspehe v povestnici narodov vseh vekov in visoka postojanka krščanskih narodov dandanes v izobrazbi na vsih poljih je največ sad njenega večstoletnega delovanja in vpliva. Da bi pa imela neresnica, zmota, prevara, laž ali sleparija tako blagodejne vspehe, temu se more protiviti naša zdrava pamet.

Darovali so: I. polovica mesca maja Anton Zafran, Ponikve 10 K; Helena Kajzar, Podkoren 4 K; g. ženin Jakob Saje 10 K; Murn Martin 3 K; Levstek Franca 1 K; Fertik Marija 1 K; Žagar Franca 1 K; Ivan Pleterski kr. m. 1 K; Gornik Tomaž 2 K; Klemenčič Filip 1 K; Radelj Ivo, pos. 2 K; gđc. Ana Perko 10 K; gosp. A. Klinc še tretji voz lepih smrek. Bog blagoslovi vse darovalce!

(Dalje sledi.)

Šent Rupert prijazno letovališče.

IV.

Valvasor (VIII. 797; XI. 486—487) pa piše o šentruperški cerkvi in župi takole: „Preden je prišla šentruperška župa pod novomeško proštijo (l. 1494. odnosno 1509.) so imeli zavetništvo

nad njo kranjski vojvodi. Imela je ta čas tri vikarje, in sicer enega v Boštanju, katerega so nameščali grofi Lambergi, gospodarji Boštanja in Cveteža. Drugi vikar je bil v Polšniku, katerega so postavljali gospodje Abfalterni, gospodarji Roja in Motnika. Tretjega vikarja so nameščali v Mokronogu tržani v sporazumu z graščinskim gospodarjem. Vse tri vikarje je potrjeval novomeški kapitelj, odkar je bil utemeljen.

Šentruperška cerkev je lepa in dragocena zgrada; ima visok svod, ki ga nosi šest kamnitih stebrov in ravno toliko kamnitih križnih oblokov, polna stare slikarije, tako živih in svežih boj, kakor da je dogotovljena pred enim mesecem.

V isti cerkvi se nahajajo avstrijski, celjski, turjaški in villanderski grbi. (Zdaj ni nobenega teh grbov več, nahaja se samo še grb Barbotov, kar sem že omenil.)

O utemeljitvi cerkve se ne ve nič. Cerkev pa je bila tako urejena l. 1497. Na sami zgradi se vidi, da ni bila na enkrat sezidana od župljanov, marveč počasi od bogatih dobrotnikov.

V tej cerkvi visi grb in poleg njega zastava tukaj pokopanega gospoda Žige Turjaškega nad napisom v nemškem jeziku: „Hier ligt begraben der Edle und Vest Herr Sigmund von Aursberg, Ritter, der gestorben ist den 8. September. An. 1594.“ (Tukaj leži pokopan plemeniti in slavni gospod Žiga Turjaški, vitez, ki je umrl 8. septembra l. 1594.) Tudi tega napisa niti grba niti zastave ni več.)

Šentruperška župa spada pod cerkveno oblast oglejskega patriarha ter pod kapitelj novomeški, kateri namešča župnike.

Župniki so bili tukaj l. 1490. Jakob Turjaški, kesneje novomeški prošt (1493—1509.), potem Baltazar de Abertinis in Adam Gospodarič. Ob Valvasorjevem času pa Štefan Balčič, apostolski protonotar in dekan novomeški.

Župna cerkev šentruperška ima 23 podružnic, in sicer te-le: 1. Sv. Marjete na Veseli gori. 2. S. Barbare na Okrogu. 3. Sv. Neže v Zaloki. 4. Sv. Petra na Žunovcu. 5. Sv. Nikolaja na Brezovem. 6. Sv. Mihaela na Gobi. 7. Sv. Jerneja na Javoru. 8. Sv. Janeza in Pavla v Jelenju. 9. Matere Božje na Dolah. 10. Sv. Lovrenca v Prelescih. 11. Sv. Duha na Vihru. 12. Sv. Martina na Kalu. 13. Sv. Primoža in Felicijana v Osredku. 14. Matere Božje v Leskovcu. 15. Sv. Nikolaja v Budnivasi. 16. Sv. Janeza v Dulih (Šent Janž). 17. Sv. Marjete na Kamenci. 18. Sv. Trojice. (Pri sy. Trojici). 19. Matere Božje v Teržišču. 20. Sv. Juri na gori (Šent Jurij). 21. Sv. Lenarta v Gabrijelah. 22. Sv. Roka v ravnini. 23. Sv. Nikolaja v Martinjivasi. V šentruperški župi se jih narodi na leto 130 in umrje do 70.“

(Dalje sledi.)

Domače vesti.

(Odlikovanje.) Imenovan je prelatom sv. očeta preč. gospod stolni kanonik Andrej Kalan v Ljubljani. Odlikovanemu preč. gospodu prelatu naše najiskrenejše čestitke!

(Premembe pri političnem uradništvu.) Deželnovladni koncipist g. Henrik Steska premeščen je iz Logatca v Krško, in g. dr. Henrik Schaffer iz Krškega v Kamnik. — Deželnovladni koncipist g. Evgen markl pl. Gozani poklican je iz Kočevja k dež. vladi v Ljubljano.

(Premembe pri učiteljstvu.) C. kr. okr. šolski svet v Črnomlju je imenoval suplentko na ljudski šoli v Dragatušu gđc. Franjo Milavec prov. učiteljicam. — Imenovani so: def. učitelj gosp. Makso Hočev var kot strokovni učitelj na deški meščanski šoli v Krškem; prov. učiteljica na trirazredni ljudski šoli v Tržišču, gpdč. Alojzija Trošt, za def. učiteljico ravnatom.

(Premembe pri finančni straži.) Finančni nadpaznik gospod Peter Golouh je premeščen iz Črnomlja v Metliko in finančni paznik gospod Anton Kol iz Metlike v Črnomeh.

(Telegram.) Lurški romarji Ljubljana! Ob odhodu v Lurd želita srečno pot priporočujoča vso Dolenjsko Lurški Materi Božji. V duhu in molitvi bomo z Vami. — Novomeški Kapitelj in dekanat. Prošt dr. Elbert.

(Umrli) je Marija Franko, žena Antona Frankota, posestnika in cerkvenika na Tolstem vrhu v starosti 36 let ter je zapustila štiri nedorasle otročice. Naj v miru počiva blaga duša!

(Umrli) je v Metliki dne 4. t. m. na srčni kapi gospa Josipina Jutraš roj. Pirnat, soproga metliškega župana gosp. Fr. Jutraša. Pokojna je bila rojena v Soteski leta 1839. Sveti ji večna luč!

(Umrli) je dne 2. t. m. v samostanu na Brezjah večletni zakristan tukajšnjega frančiškanskega samostana brat Rihard Kunst. R. I. P.

(Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb) v Novem mestu, imelo je pravkar svojo osnovno sejo. Izvoljeni so gg. prošt dr. Elbert za načelnika, dvorni svetnik Grdešič za podpredsednika, sodni kancelist Iv. Zupančič za zapisnikarja, župan J. Zirc za zapisnikarjevega namestnika, vodja R. Dolenc za blagajnika, odvetnik dr. Schegula za blagajnikovega namestnika. Poleg teh gg. so še v odboru sledeči gg. deželno-sodni nadsvetnik A. Smola, okrajni glavar baron Rechbach, mestni župan pl. Sladovič, nadučitelj Gebauer in o. Gothard Podgoršek. Namestnika župnika gg. Podbojin Šmidovnik. Računska pregledovalca gg. sodni tajnik Bučar in trgovec Barborič. Za posamne občine novomeškega okrajnega sodišča sta bila v mislu § 21. društvenih pravil imenovana po dva zaupnika za vsako občino, ki imata pravico v slučajih svoje občine udeleževati se sej in posvetovanja in sicer: za Stopiče: gg. Jakob Porenta in Franc Kopitar, za Vavtovas: gg. Janez Zakrajšek in Franc Duler, za Podgrad: gg. Andrej Česenjin in Karol Gruden, za Mirno peč: gg. Anton Zore, Karol Pikel in Alojzij Hude, za Orehovo: gg. Anton Lesjak in Feliks Nagelj, za St. Peter: gg. župnik Češarek in Franc Florjančič, za Prečno: gg. Valentin Mikuš in Franc Vintar, za Sotesko: gg. A. Volc in Janez Žen, za Toplice: g. Martin Matko, za Gorenje Polje: g. Anton Klinc, za Dolenje Sušice: g. Franc Bek, za Belocerkev gg. Anton Znidaršič in Franc Majzelj, za Brusnice gg. Martin Nemanič in Franc Žnidaršič, za Poljane: gg. Franc Fink in Jožef Erker, za Čermošnice: gg. Jakob Lebar in Janez Wittreich. — Društvo ima že nad 150 članov, med njimi mnogo ustanovnikov. Predsedništvo c. kr. nadsodišča v Gradcu je ustanovitev tega društva z velikim veseljem vzelo na znanje; c. kr. deželna vlada tega društva ni prepovedala in je pravila potrdila.

(Gregorčičev večer v Novem mestu.) Tukajšnje pevsko društvo je priredilo v soboto 2. t. m. v Narodnem domu Gregorčičev večer, ki se je jako častno zvršil. Prva točka vsporeda je bilo predavanje o pokojnem pesniku Simon Gregorčiču. V daljšem govoru je g. prof. Davorin Majcen opisal pokojnega pesnika v prvem oziru kot navdušenega boritelja in učitelja Slovenske. Citiral je nekaj Gregorčičevih stihov, iz katerih vseh sije njegova globoka ljubezen in navdušenje za našo domovino, ter jih v tem smislu razlagal in razjasneval. — Občinstvo je z velikim zanimanjem in pozornostjo sledilo predavanju in na koncu govorniku navdušeno aplavdiralo. Po kratkem odmoru so nastopile pevke in pevci. Videlo se je takoj, da je g. pevovodja Ignacij Hladnik napel vse moči, da je pevce tako dobro izuril težkih pesmi, ki so se zares krasno in s čustvom pele. Vsa zahvala gre v tem oziru g. pevovodji Ig. Hladniku, ki se že toliko let trudi in z vnemo goji v Novem mestu glasbo. Priča za to so take veselice, kakor je bila ta, ktere pod njegovim spretnim vodstvom tako dobro uspevajo. Pele so se izključno Gregorčičeve pesmi različnih skladateljev, kakor: A. Nedvedove: „Najaz v planinski raj“ in „Pogled v nedolžno oko“. H. Volariča: „Ne zveni mi“. Dr. Schwaba: „Vasovalec“. Adamiča: „Pri zibelji“. P. H. Sattnerja: „O nevihti“. Förster: „Njega ni“. F. S. Vilharja: „Slovo“. Ig. Hladnika: „Domovini“. Občinstvo ni štedilo spohvalo, ktera je pa bila tudi zaslužena, saj so pevke in pevci skozi dva tedna in sicer zadnji teden vsak večer neutrudljivo in požrtvovalno hodili k vajam, za kar naj jim bode i na tem mestu izrečena čast in hvala. — Takega aplavza, kakor je bil, ko je pel s svojim krasnim izvežbanim tenorom solo g. P. Kozina pesem: „Pogled v nedolžno oko“ in „Pri zibelji“, že ni bilo kmalu v novomeški čitalnični dvorani. Saj se pa tudi tako s čustvom in umetno petih pesmij že dolgo pri nas ni čulo. Napeto je pričakovalo občinstvo nastop kvarteta, ki je bil za ta lep večer pač največja privlačna sila. Peli so gg. dr. Strašek, dr. Kozina, P. Kozina in prof. Germ tako izborno, dovršeno, da se ni čuditi, če so na občno zahtevo morali navrteti še eno pesem. Posebno je ugajal krasen, močno a blagodoneči bariton g. dr. Straška. Mešanega zbora je najbolj dopadla P. H. Sattnerjeva skladba: „O nevihti“, pri kateri se je opazilo, da ima dolenjsko pevsko društvo izborne altistinje, ter Ig. Hladnikova skladba: „Domovini“, kjer je pel bariton-solo g. prof. Germ in tenor-solo dr. Kozina. Ravno tako tudi Vilharjeva skladba: „Slovo“, kar je izborno pel možki zbor. — Sploh so se vse pesmi pele umetno in s čustvom in v največjo zadovoljnost hvaležnega občinstva. Po daljšem odmoru se je pričela prav animirana prosta zabava s plesom, ki je trajal pozno v jutro.

—r.

(Gregorčičev večer.) Čisti dohodek dne 2. majnika t. l. od „Dol. pevskega društva“ v korist Gregorčičevemu spomeniku

prirejenega koncerta znaša 135 K. Odbor si usoja izreči vsem sodelovalcem, kateri so s svojim požrtvovalnim trudom pripomogli, da se je večer v vsakem oziru povojno završil, najtoplejšo zahvalo.

(Vabilo) na izredni občni zbor „Narodne čitalnice v Novem mestu“, ki se vrši v četrtek, dne 21. majnika t. l. ob 8. uri zvečer v čitalničnih prostorih. Vspored: 1. Odobritev generalnega načrta glede prizidave. 2. Volitev stavbenega odseka. 3. Volitev tehnično-umetniškega stavbenega nadzorstva. 4. Dovolitev potrebne posojila za zidanje. Opomba: Podrobni načrti in stroškovnik so dva dni pred obnim zborom v bralni sobi razgrnjeni na vpogled.

Odbor.

(Gospojno društvo sv. Vincencija Pavlanskega) ima 16. t. m. ob polu 5. uri popoldne svoj občni zbor. Na sporedu so sledeče točke: a) Nagovor g. vodje; b) poročilo tajnice; c) volitev predsedstva; d) razni nasveti. Odbor društva presrečno vabi vsakogar k udeležbi, kojemu je ležeče na tem, da se društvo ohrani in vzdrži na isti višini plodonosnega delovanja, kot je bilo žalibog le o začetku svojega razvoja. Želeti bi bilo le nekoliko več naklonjenosti napram društvu, čegar namen in smoter je edino-le: podpirati bedne, onemogle in bolne z malimi a rednimi življenjskimi pripomočki. Dobrodošel vsakdo, kdor goji le nekoliko naklonjenosti napram našemu društvu!

Odbor društva sv. Vincencija Pavlanskega v Novem mestu.

(Povodom jubileja sv. Očeta papeža Pija X. in Presvitlega cesarja Franc Josipa I.) bo gospod stavbenik Josip Olivo ladjo novomeške kapiteljske cerkve zunaj brezplačno prenovil. Predstojništvo kapiteljske cerkve mu izreka za to najtoplejšo zahvalo.

(Postrežbo bolnikov v bolnici cesarice Elizabete v Novem mestu) bodo prevzele usmiljene sestre sv. Vincencija Pavlanskega iz Gradca. Generalna vizitatorica č. sestra baronica Call je bila radi tega že dvakrat v Novem mestu in je z mil. g. proštom dr. Elbertom in z g. primarijem dr. Defranceschijem konferirala.

(Cesarice Elizabete bolnica v Novem mestu) bo, kakor dosedaj kaže, početkom avgusta popolnoma dodelana. Tekom avgusta in septembra se bodo urejevali notranji prostori, a početkom oktobra se začno sprejemati bolniki. Paviljon za nalezljive bolezni bo tekom treh tednov pod streho, a mrtvašnica se zgradi čimprej se dovolijo naprošene podpore. V mesecu marcu si je stavbo ogledal g. deželni glavar, dvorni svetnik Šuklje in se izrekel zelo laskavo o krasoti lege stavbišča ter o izborni razdelitvi notranjih prostorov. Povdarjal je, da so take naprave vredne najobilnejše podpore vseh javnih korporacij in sme bolnica računati na njegovo naklonjenost. — Dne 6. maja je v spremstvu mil. g. prošta dr. Elberta natančno pregledal vso stavbo ravnatelj kranjske hranilnice g. dr. vitez Schöppl s svojo gospo soprogo ter se o njej izrekel zelo pohvalno. Sprejeta sta bila pri bolnišnici od stavbenega komiteja, namreč od g. načelnika zdravstvenega odbora Josipa Ogoreutza, g. primarija dr. Defranceschija, g. Karola Rosmana; g. župan Josip Zirc je bil vsled vojaškega nabora zadržan, ter še od g. stavbenika Jožefa Olivo. Odlična obiskovalca sta bila kar očarana po krasni legi stavbe, svetlih, visokih bolniških sobah, operacijskih prostorih itd. Kranjska hranilnica je storila lepo delo, da je s svojo izdatno podporo pripomogla Dolenjcem do dveh lepo urejenih bolnic. Usmiljeni bratje v Kandiji so dobili od nje v stavbene svrhe 80.000 kron, a zdravstveno okrožje novomeško je dobilo za novo bolnico 30.000 kron. Upajmo, da nam ostane kranjska hranilnica še v bodoče naklonjena in pomore v zvezi z deželnim zborom do zavoda, kateri bo popolnoma moderno urejen. Zdravstveno okrožje novomeško se je izkazalo s tem, da je dovolilo za stavbo 155.000 kron, izredno požrtvovalno! Dal Bog, da mu v tem smislu sledé tudi še drugi odločilni faktorji!

(Vprašanje.) Pri obnem zboru katoliškega političnega društva za Dolenjsko so se odbrali možje, ki naj se potrudijo, da se osnuje za novomeški okraj prepotrebna kmečka zveza. Radovednež vprašujem, kaj so že storili ti možje? So se li že kaj posvetovali ali hočejo, da dete pogine, predno se je rodilo? Ali naj morda dolenjski kmetje zopet zastanejo za drugimi?

(Gospodje čevljarji, pozor!) Že pred lanskim letom pričeto ustanavljanje čevljarske zadruga, se sedaj vresniči. Zadruga se vstanovi; pravila je vlada že odobrila. Koncem tega meseca bode ustanovni občni zbor. Pridite gotovo vsi na ta občni zbor, ker gre se za našo korist. Ako bomo složni, lahko dosežemo marsikaj, kar se v skupni zadrugi ni moglo doseči. Zadruga mora biti, ker to zahteva vlada, zahteva pa naj to tudi naša pamet, ker zadnji čas je že, da se rokodelci združimo, da

si podamo roke in postanemo bratje med seboj, da zgine iz med nas vsa zavist, ter da z združenimi močmi začnemo delati za svoj obstanek. Toraj tovariši čevljarji, kadar bode proglašen občni zbor, pridite gotovo vsi! Da bode občni zbor sklepčen, mora biti navzočih vsaj 10 članov, če jih pa ne bo, sklepalo se bode eno uro pozneje pri vsakem številu članov; toraj je najbolje da pridemo skupaj vsi, da bomo vsi vedeli zakaj se gre.

Pripravljalni odsek.

(Šolski izlet.) V torek 12. maja je imela tukajšnja deška ljudska šola pod nadzorstvom svojih č. gg. učiteljev običajni izlet k sv. Roku. Po sv. maši se je razvila zelo živahna zabava, in raznovrstnim igram je sledilo veselo popevanje. Da se je mladina razveseljevala in telesno okrepčala, so mnogo storili njeni dobrotniki. Zlasti gre zahvala blagorodnemu gospodu Schneiderju, ki šolarjem vsako leto radevolje dovolí, da obhajajo svoje majnikovo rajanje v poganški za takšne prilike že kakor od narave navlaš pripravni hosti. Prisrčna hvala pa tudi preblagim gospodom: Schneider, Rohrman, Auman, Levec in dr., ki se vedno rade udeležujejo teh izletov ter s svojo radodarnostjo in ljubeznijo do šolske mladeži silno veliko pripomorejo k sijajnemu uspehu. Nič manj prijatelji otrok so tudi nekateri gospodje, ki se kaj radi poigrajo z našo mladino z vzbodrilnimi fantovskimi uprizori, kakor: gg. Barborič, Hladnik, Horvat in dr. Nebo samo se je veselilo tega izleta, ker nam je naklonilo izvanredno krasno vreme.

(Prošnja.) Ujldno se prosi, da se ne bi hodilo po kapi-
teljskem travniku (ob Krki) ker je itak — za hojo — narejena
pot pod državno cesto, t. j. med travnikom in gozdom.

(Parna opekarna) v Žabji vasi pri Novem mestu vljudo
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da je bila zaradi zares
neugodnega spomladanskega vremena zelo ovirana pri izdelovanju
svoje opeke. Opeka se ni pravočasno posušila in to je bil vzrok,
da se je s žganjem iste začelo šele 14. maja. Drugi teden pride
tedaj opeka v razpošiljanje.

(Glavna tobačna zaloga in trafika) s prodajo kolekov,
menjic, poštnih in železničnih vrednostnic, se preseli dne 19. t.
m. v hišo gospe pl. Fichtenau št. 46 na glavnem trgu.

(Samomor.) Dne 4. t. m. ustrelil se je 42 let stari posestnik
France Zalokar v Ločni pri Novem mestu. Zadel se je v
desno sence ter bil takoj mrtev. Vzrok samomora so družinske
razmere. Zapušča vdovo in devet nepreskrbljenih otrok.

(Potrjenih) je bilo pri vojaškem naboru v Novem mestu
dne 4., 5. in 6. t. m. 118 mladeničev. Največ jih je dala občina
Št. Peter, iz koje jih je bilo 16 potrjenih, izmed 31 poklicanih.

(Ploho s točo,) debelo kakor grah imeli smo v Novem
mestu in daleč na okolu dne 7. t. m. ob polu dveh popoldne.
Precej škode napravila je na sadnem drevju in po vrtovih.

(Na Gorjance!) Prvi letošnji shod na visokih Gorjancih
pri sv. Miklavžu bode v nedeljo 17. t. m. Ob 10. uri duhovno opravilo.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu
aprilu 1908 je 274 strank vložilo 158.121 K 45 h; 237 strank
vzdignilo 121.924 K 91 h, torej več vložilo 36.196 K 54 h; 9 strankam
se je izplačalo hipoteknih posojil 13.800 K; 305 menic se je eskompto-
valo za 113.570 K; stanje vlog 3.329.583 K 20 h; denarni promet
734.284 K 53 h; vseh strank bilo je 1175.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico)
(reg. zadruga z neomejeno zavezo) imela je v mesecu aprilu 1908
prometa K 268.230'06. Vložilo je 155 strank K 74.918'43 dvignilo
je 194 strank K 72.988'12. Posojilo je bilo danih 63 strankam
K 37.466, a vrnilo je 149 strank K 19.864'09.

(Hranilnica in posojilnica na Bučki,) registrovana
zadruga z neomejeno zavezo, je imela v svojem I. poslovnem letu
1907 prejemkov 118.661 K 56 h, izdatkov 115.521 K 63 h, toraj
prometa 234.183 K 19 h. Členov je štela 203, posojil dala 191
strankam 94.465 K, hranilnih vlog prejela od 108 strank 75.372 K
98 h, tekoči račun z zadružno zvezo je znašal 33.359 K 96 h.
Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, posojila daje po 5 1/2 %. Čisti
dobiček znaša koncem leta 1907 skupaj 1091 K 15 h. Stanje
zavoda je ostalo ugodno do konca upravnega leta, in se razvija
čedalje ugodneje.

(Kranjska hranilnica) darovala je kr. šolskemu svetu
v Št. Petru pri Novem mestu za šolski vrt 200 kron, občini
Studenec v krškem okraju za napravo vodnjaka pri tamošnji
šoli pa 250 kron.

(Se en vinski semenj) priredi se v sredo dne 20. t. m.
v Krškem z namenom, da se dosedaj še neprodana dolenjska
vina spravijo v promet. Tudi na ta semenj postavilo se bo veliko
dobrega „Dolenjca“ po znižani ceni.

(Prihodnji semenj v Kandiji) bo v četrtek 21. maja 1908.
Gospodarska zveza pisala je županstvu, naj pustí razglasiti, da
pride nakupovat več glav goveje živine za Puļ (Polo). Tudi
g. Končina iz Zatične prišel bo nakupovat več prašičev. —
Kupci in trgovci se na to opozorijo.

(Na Suhoru) se je od 26. aprila do 4. maja t. l. obhajal
sv. misijon. Vodili so ga č. gg. misijonarji Urban Nežmahí,
Franc Kitak in Gregor Flis iz družbe sv. Vincencija Pavlan-
skega. Udeležba je bila obilna ne le iz domače, temveč tudi iz
sosednjih župnij. Ljudstvo so privabili posebno lepi in globoko
premišljeni govori, ki so poslušavce do solz ganili. Nad vse veli-
častna pa je bila ob sklepu misijona slovesna procesija z Naj-
svetejšim, katero je vodil ob lepem vremenu mil. novomeški
gospod prošt dr. Seb. Elbert z obilno asistenco. Tudi mladeniči
Marijine družbe niso zaostali, svetili so z voščenimi svečami ob
strani Najsvetejšega. Tako lepe in tolike procesije še ni videla
suhorska župnija. Sklepni govor je imel domači rojak, preč. g.
kanonik Anton Žlogar iz Novega mesta, ki je v znesenih besedah
pojasnil poslušavcem zgodovino fare Suhorske. Vsem gg. kličemo:
Dobri Bog plačaj obilni trud in sv. misijonu daj pa obilno sadu!

(Požar.) Dne 5. maja popoldne ob četrť na štiri nastal
je v Adlešičih po nesreči ogenj, kateri se je radi juga, kateri je
vlekel in je bilo tudi vse suho, tako hitro razširil, da je v eni
uri pogorelo posestniku Ivanu Adlešiču št. 19 pri Gornjem
Grganu, zidan s slamo krit hlev in lesena s slamo krit hiša
skoraj do tal. Sreča za vas je bila, da je vlekel jug, kateri je
nesel gorečo slamo čez Kolpo proti hrvaški strani. Gospodar bil
je za 800 kron zavarovan, škode pa ima čez 2000 kron. Udarec
je za pospodarja toliko večji, ker mu je vže enkrat leta 1898
vse pogorelo.

(V blaznosti) se je ustrelila v Krškem meščanka gospa
Uršula Zener po domače Rostoharca.

(Dete zadušila v spanju) je Barbara Petrovič iz
suhorske župnije dne 4. maja. Mati vzela jo poldrugi mesec
staro dete, ker je jokalo k sebi v posteljo, ter za tem zaspala.
V spanju se je najbrže obrnila na dete in ko se zjutraj zbudi, je
bilo dete mrtvo vsled zadušenja.

(Prepoved goldinarske veljave.) 1. julija t. l. stopi
v veljavo uradna odredba, s katero se prepoveduje raba gol-
dinarske veljave v poslovanju trgovcev in obrtnikov z občinstvom.
Pregreški zoper to odredbo se bodo kaznovali z globo od 2 do
200 kron, oziroma s kaznijo od 6 ur do 14 dni zapor.

Gospodarske stvari.

— (Kranjska vina v praški jubilejni razstavi).
Podpisanemu se je posrečilo pridobiti nekega praškega trgovca z de-
likatesami in vini, ki ima v eni glavnih ulic svojo trgovino in vi-
narno in bo imel v praški razstavi svoj lastni paviljon, za to, da bo
tam točil tudi kranjska vina. Kolikor ne bo mogla zadostiti
državna vzorna klet v Rudolfovem s svojo zalogo, bo podpisani
zanj nakupil tudi vina pri zanesljivih posestnikih. Ker bi bilo to
za ceno in izvoz naših vin velikanskega pomena, ako bi se jih
posrečilo na Češkem udomačiti, prosim, da mi tisti posestniki,
ki imajo fina, domača vina lastnega pridelka na prodaj, to na-
znanijo in navedejo ob enem vrsto in množino vina. Vino mora
biti seveda čisto in najboljše kakovosti, kajti ponuditi moremo
le od dobrega najboljše, ako hočemo prodreti. Skrbel bodem se-
veda tudi za primerno reklamo za naša vina v čeških listih.

B. Skalický, Rudolfovo.

— (Tečaj za pridelovanje krme na Grmu.) V
nedeljo 31. maja t. l. priredi vodstvo kmetijske šole na Grmu
tečaj za pridelovanje krme, katerega se lahko udeleži vsak kme-
tovalec. Program tega tečaja je naslednji. Popoldne od 9. do
11.: Pridelovanje deteljnih mešanic za dvoletno in večletno košnjo.
Ogled deteljnih mešanic na šolskih njivah in v poskuševališču.
Popoldne: od 2. do 4.: Naprava novih travnikov. Praktično raz-
kazovanje najbolj važnih trav. Sestava travniških zmesi. Ogled
šolskih travnikov, naravnih in umetnih (nasejanih) in travniških
zmesi v poskuševališču. — Ker bo prav v tem tečaju najugodnejša
prilika za ogledovanje šolskih deteljišč in travnikov na Grmu
kakor tudi za spoznavanje raznih detelj in trav, vabimo vse
gospodarje, da se mnogoštevilno udeleže poučnega tečaja 31. maja.

— (Kmetijski pouk.) V nedeljo 3. maja je bil v Šmarjeti
popoldanski kmetijski pouk, katerega se je udeležilo okolu
100 gospodarjev. Govorili so o vinarstvu komisar Gombač, o
pridelovanju krme vodja Rohrman in o sadjarstvu adjunkt

Zdolšek. V nedeljo 10. t. m. je bil popoludanski kmetijski pouk v Vavtvasi. Poučevala sta vodja Rohrman in adjunkt Zdolšek; prvi o živinoreji in pridelovanju krme, drugi o sadjarstvu. Udeležilo se je poduka čez 60 gospodarjev. To nedeljo 17. maja se priredi kmetijski pouk v Orehovici pri Št. Jerneju, v nedeljo 24. maja pa v Skocijanu. Na obeh krajih bodeta predavala vodja Rohrman in adjunkt Zdolšek.

— (Modra galica za novomeško podružnico) je došla in se je razdelila na novomeškem kolodvoru v ponedeljek 11. t. m. Cena ji je 64 h kilo. Kdor še ni prejel galice, naj pride po njo zadnji čas v ponedeljek 18. maja do 2. ure popoldne. Letos je galica precej ceneja kakor lansko leto in kdor se je pravočasno oglasil, dobil jo je po najugodnejši ceni, ki je mogoča, ker ni bilo plačati prav nobenih drugih stroškov, ne vožnje ne stroškov za razkladanje in prelaganje. Galica sama, ki jo daje podružnica ozir. kmetijska družba, je pa vrh tega gotovo najboljšo blago.

— (Cepljenje prašičev proti rubečici.) Kolikor nam je znano iz novomeškega okraja, so se oglasile za to cepljenje le tri stranke, ki so pustile prašiče tudi že cepiti in sicer po vrsti: kmetijska šola na Grmu, župan I. Zurec in bolnišnica v Kandiji. Kakor se vidi, so naši gospodarji silno nezaupni proti tej novi upeljavi, kakor pač pri vsaki! Upati pa je, da se bodo počasi ravno tako sprijaznili s cepljenjem prašičev kakor so se s škropljenjem trt z modro galico. Da bi le prepozno ne bilo! Kolikor nam znano, so vsi prašiči dobro prestali prvo cepljenje. Cepljenje je izvršil naš okrajni višji živinozdravnik g. O. Skale.

— (Zelena krma.) Spricho nezadostne krme, se je letos že močno pričelo s poklajanjem zelene krme. Zgodnja zelena krma je živini zelo všeč, le na to je seveda paziti, da se ne preide prenašlo na samo zeleno krmo, kajti vsaka naglica je v takih slučajih neugodna za živalski želodec. Na zeleno krmo se mora od suhe krme prehajati saj dober teden, da se živalski želodec brez vseh nasledkov privadi novi krmi. Pri zeleni krmi je paziti na to, da se kosi in spravlja domu v jutranjih in večernih urah. Vsako puščanje take krme v kupih in na solncu je slabo, ker zgubi s tem na svoji okusnosti in vrednosti. Saj tudi človeku ne diši postana jed. Sicer je pa pri zeleni krmi naravnost slabo in nevarno, ako se poklada v kupih ugreta krma. Skrbimo toraj, da dobi živina vsak dan svežo in prav spravljeno zeleno krmo.

Smešnice.

(Sladkosneda.) „Nikakor si ne morem tolmačiti, kam se zgubi toliko praška za mrčes! Včeraj napolnila sem steklenico in danes je že zopet prazna!“ — „To vam jaz lahko povem, milostljiva gospa,“ — reče postrežkinja zaupljivo, — „Kuharica ga jemlje mesto duhana za nosljanje!“

(Ljubeznjiva dvojica... ktera?) Gospa Tiček: „Kaj pomeni to drevesce?“ — Gospa Volk: „Posadila sva je jaz in in moj ljubi soprog, v spomin na sporazumljenje, ker bi se bila zadnjič kmalu nekaj skregala...“ — Gospa Tiček (se hinavsko nasmeje): „O jemine!... Ko bi bila jaz in moj mož vselej posadila drevesce, imela bi vže dobra dva joha gozda!“

(Pobožna služkinja.) Pred dvema dnevnoma prišla je nova dekla k hiši, mali Tonček pride k materi ter pravi: „Sedaj smo vendar enkrat dobili pobožno deklo! Venomer moli!“ — Mati presenečena: „Je li res? Kako pa vendar moli?“ — Tonček: „Ljubi Bog v nebesih, kedaj dobim vendar že kaj za jesti!“

(Dobro znamenje.) Zdravnik: „Kako se danes počutite gospod Zelenc?“ — Bolnik: „Upam da bo bolje, (tiho) kajti moji tu navzoči dediči danes že grdo gledajo.“

(Pri čevljarju.) Odjemalec: „Mi pa tudi jamčite, da so čevlji res trdni?“ — Čevljar: Jaz samo toliko rečem, da se kmalu zopet vidiva!“

(Naučil bi se rad.) V stražnico stopi neki gospod ter želi govoriti z vlomilcem, kateri je prejšnjo noč pri istem v hišo vlomil. — Stražmešter ga vpraša: „Zakaj želite z njim govoriti?“ — „Prašati ga samo hočem, kako je pri vlomu ravnal, da ga moja žena ni slišala!“ —

(Skušnja uči.) Gospod Vrabec na dan poroke: „Za božjo voljo mojster! imate li pamet? Ob desetih imel bi iti k poroki in sedaj ko je vže deset minut čez deset, prinesete mi čevlje, katere ste mi za včeraj zvečer obljubili, poleg tega moral sem še trikrat k vam poslati!“ — Mojster: „Mislil sem si, dragi gospod, da še pride čas, ko si boste mislili: Ko bi bil takrat čevljar vsaj eno samo uro pozneje prišel!“

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Krompirja so poslali: G. Pleterski, krojač 1 mernik; iz Mirne Peči 6 mernikov; veleč. g. duhovni svetnik J. Mervec 4 vreče. Neimenovan 30 K; veleč. g. župnik Ramoveš Andr. 10 K; veleč. g. župnik Mekinec 10 K; g. fotograf Rožun 4 K; g. Ant. Klinc, posestnik 20 K; veleč. gg. župniki: Salehar 10 K; A. Lesjak 10 K, Damjan Pavlič 10 K; veleč. gg. kaplana B. Bartel 5 K, T. Varl 7 K, preč. g. kanonik Fettich-Frankheim 10 K; dobrotniki iz Novega mesta in Kandije 44 K 50 h; slavna kranjska hranilnica 100 K. — Zahvaljuje vrle dobrotnike lepo prosim novih darov. Doslej sem porabil 600 K več nego prejel. Krompirja bo treba kupiti, ako se me ne usmilijo dobri ljudje; plačati je za en mesec nazaj in za več nego 1 in pol meseca naprej. Trda bode šla in vsaj to že sedaj lahko rečem, ako ne pridejo še izvanredni veliki darovi, za bodoče šolsko leto ne bo mogoče nobenega novega dijaka sprejeti. Gotovo pa ne bom sprejel nobenega iz krajev, odkoder se mi ne pošilja nikaka podpora.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

GRADEC, 2. maja	49	75	48	47	33
TRST, 9. maja	63	31	33	23	75

Za prodajo in nakup posestev in trgovin, poskrbovanje hipotek in udeležb priporočamo toplo in edino le staroznano

prvo avstrijsko trgovsko in realitetno borzo

največje katoliško podjetje s strokovnim listom. Dunaj, I. Sonnenfelsgasse 21. Velika množina kupcev. Zahtevajte brezplačno obisk zastopnika. (99)

Dražbeni oklic.

E 122/8

7

Po zahtevanju Franceta Kenda, v Rudolfovem, zastopanega po dr. Karlu Slancu v Rudolfovem, bo dne

2. rožnika 1908 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč I. vl. št. 501 k. o. Kandija, obstoječega iz enonadstropne hiše št. 37 ob državni cesti v Kandiji, 3 a 69 m² vrta in zidanega bleva za 4 glave živine in svinjaka in II. vl. št. 455 k. o. Smolinjavas njiva s kozolcem na Velki Cikavi s ploščino 1 ha, 97 a, 46 m². Nepremičninama, katere je prodati na dražbi, je določena vrednost ad I na 10.176 kron, ad II na 4069 kron.

Najmanjši ponudek znaša ad I 5088 K, ad II 2712 K 68 h; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se ob enem odobre, in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpозnejše v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišni spodaj oznamjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vroče.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 9. marca 1908.

(98)

Dražbeni oklic.

E 33/8, E 106/8

13 7

Po zahtevanju Franceta Franciča iz Rateža po odvetniku dr. Tumi ozir. hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico po odvetniku dr. Žitku odnosno Franceta Kenda v Rudolfovem, zastopanem po dr. Scheguli, bo dne

26. maja 1908 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč. 1.) vl. št. 225 k. o. Rudolfovo, sestojčega iz parc. 120 in na tej stoječi hiši št. 93 na glavnem trgu v Rudolfovem s ploščino 2 a 19 m² in gozdnih parcel št. 4093/252 in 4093/253 d. o. Dobindol s ploščino skupaj 1 ha 32 a 57 m²; 2.) vl. št. 122 k. o. Rudolfovo, obstoječega iz njive št. 493/2 s ploščino 32 a 48 m²; 3.) vl. št. 123 k. o. Rudolfovo, obstoječega iz njive parc. št. 497/1 s ploščino 35 a 3 m²; 4.) vl. št. 281 k. o. Rudolfovo, obstoječega iz njive parc. št. 494 s ploščino 47 a 8 m² in 5.) zemljišča vl. št. 242 k. o. Ždinjavas, obstoječega iz vinograda parc. št. 1246/1 ležečega v Trškigori „v Meliarih“ s ploščino 14 a 24 m² in sosednega pašnika oziroma mlade leščevine parc. št. 1245 s ploščino 8 a 6 m².

Nepremičninam, katere je prodati na dražbi, je določena vrednost ad 1: na 17.400 K, ad 2: 325 K, ad 3: 350 K, ad 4: 470 K, ad 5: 500 K.

Najmanjši ponudek znaša ad 1: 11.600 K, ad 2: 217 K, ad 3: 234 K; ad 4: 314 K; ad 5: 334 K; pod temi zneski se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpозnejše v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišni spodaj oznamjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vroče.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 31. marca 1908.

(97)

Naznanilo.

V najem se odda lep prostor, pripraven (90-3-2)

za skladišče ali za delavnico

10 korakov od glavne ceste v Novem mestu, ali pa se tudi proda. Natančneje se izve pri lastniku I. A. Petriču št. 224, Novo mesto.

V vrtnarski poduk sprejme kmetijska šola na Grmu

enega učenca

ki dobi prosto hrano, potrebno obleko in obuvalo. Poduk traja 3 leta. V tem času se učenec tako izvežba v praktičnem vrtnarstvu in sadjarstvu, da lahko nastopi službo vrtnarskega pomočnika oziroma vrtnarja. Ker nam dobrih vrtnarjev primanjkuje, je želeti, da se oglasi mladenčji, ki imajo veselje do vrtnarstva, pri vodstvu šole na Grmu. (100-0-1)

V najem oddajata v Rudolfovem na glavnem trgu lepo, veliko špecerijsko in železninsko že nad 50 let staro

dobro upeljeno trgovino

prejšnjega posestnika A. Guština z dvema velikima portaloma, zraven več prostornih magacinov in obokanih kleti in električno razsvetljavo z vso opremo. Eventuelno se tudi celo posestvo po ugodnih pogojih proda ali pa z lepim posestvom na deželi zamenja; hiša je na najlepšem prostoru, z dvema velikima stanovanjema z vso pripravo.

Natančneje pojasnila pri lastnikih

(101-0-1)

Kopač-Paučič v Rudolfovem.

Dobro izurjen žagar

želi službo ddbiti. Naslov pove upravništvo „Dol. Novic proti znamki 10 vinarjev. (78-3-3)

Prodaja iz konkurzne mase.

Iz konkurzne mase Franca Küssel, trgovca v Rudolfovem, se proda na ponudbo ali oferte:

- zaloge manufakturnega blaga, sodno cenjenega na 12.089 K 84 h.
- štacunska oprava in en voz, sodno cenjeno na 193 K 60 h.

Podpisani upravnik konkurzne mase sprejema pismene ponudbe, katerim mora biti priložen 10% vadij

do 20. maja 1908.

Ponudniki vezani so na svoje ponudbe. Upniški odbor pa si pridržuje pravico, ponudbe, ki mu ne ugajajo, odkloniti.

Ponudbe pod sodno cenilno vrednostjo bi se ne mogle upoštevati.

Ponudniki, katerih ponudba se je sprejela, imajo takoj, ko jih obvesti upravnik konkurzne mase o sprejemu njih ofertov, celo kupnino plačati na roko podpisanega upravnika konkurzne mase in se jim kupljeni predmeti takoj izročijo iz prodajalnice.

Za kakovost in količino predmetov, ki se imajo prodati ter za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika ne prevzema konkurzna masa nikakega jamstva.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri okrožni sodnji v Rudolfovem in pri podpisanem upravniku konkurzne mase, pri katerem naj se oglasi, kdor si hoče zalogo ogledati.

Rudolfovo, dne 7. maja 1908. (96)

Dr. Schegula,

odvetnik v Rudolfovem — upravnik konkurzne mase.

Podpisani iščem

več delavcev

katero takoj sprejemem; objednem tudi prosim, da mi vsak preje naznani, kakšnega dela je zmožen. (102-3-1)

Sprejemem tudi dva učenca.

Jakob Mikolič, krojaški mojster v Rudolfovem.

Do 100 dobrih delavcev

sprejme takoj (86-2-2)

Ivan Antič, podjetnik državne ceste na Suhor.

Naznanilo.

(91-3-2)

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzel občeznano gostilno v hiši gospe dr. Globelnik-Seidl v Novem mestu, poprej

gostilna Možina.

Točil bodem le pristna domača vina in postregel z dobro gorko in mrzlo kuhinjo. Sprejmejo se tudi gospodje na hrano. Ker so tudi cene kar mogoče nizke, se priporočujem najtoplejše v obisk in naklonjenost.

Odličnim spoštovanjem

Šimen Bergant.

Ob enem priporočujem svojo z vedno svežim blagom bogato založeno špecerijsko prodajalno (v hiši g. Bergmanna).

MALINOVEC

iz hribskih malin, jako okusen, ima v veliki množini (89-0-2)

lekarna J. Bergmann — Rudolfovo.

Učenca

kateri ima veselje do trgovine, je zdrav ter je izpolnil vse predpogoje glede šole, sprejme takoj

Friderik Skušek, (88-3-2)

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Metliki.

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarke zadruge v Vodnjanu. Cene za vagone po dogovoru. Tropinovec in droženka (istr. konjak) I^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadrugo: (6-12-11)

Ivan Pujman, poslovodja, Dignano, Istra.

Priporočam svojo veliko zalogo čez 4000 hl kupljenega

vina

samo lastni pridelek vinogradniške društvene kleti Buje-Istra. Vino je belo, beli meškatelec, rudeče (ala cviček) in črno. Vse garantirano pristno po jako ugodnih cenah, tako da je izključena vsaka konkurenca.

(30-6-4)

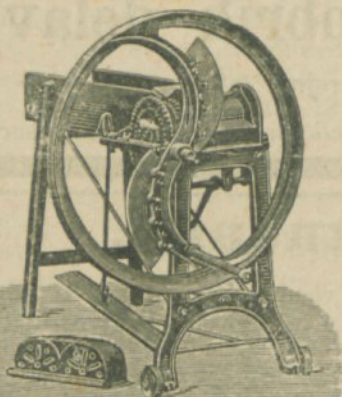
Jos. Jakaz — Rudolfovo.

Vsakovrstne slamnike

priporoča slavnemu občinstvu in gospodom trgovcem (95-3-1)

Franjo Cerar, tovarna slamnikov v Stobu, p. Domžale.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik brezplačno.

(2-10-10)

Tovarna strojev in železolivarna K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

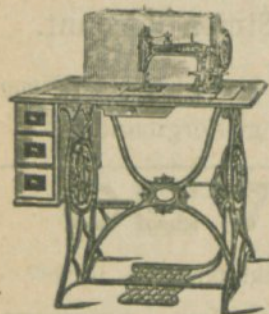
se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in odbiralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, bencinovitih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. — Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji —

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta štev. 31.

Josip Ogoreutz v Rudolfovem

(83-3-3)

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega oblačilnega blaga po najnižjih cenah, kakor tudi

šivalne stroje

najboljše vrste, vsakovrstnih sistemov po zmernih cenah

proti ugodnim plačilnim pogojem in garanciji.

Ženske lase

danju las ni prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnami, HAARPETROL za rast pomladka, NUSIOL iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani BRIVSKI SALON na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto indobro postrežbo, želeč mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam

Ivan Svetec,

(5-24-13) brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Blagovolite

podpirati z naročbo domačo obrt!

Podpisani se slavnemu občinstvu, prečast. duhovščini in slav. šolskim vodstvom najljubneje priporoča za prijazna naročila za stavbene in pohištvene mizarske izdelke, šolske klopi in table najpopolnejše in nedosegljive lastnega izuma. Za najfinejšo izvršitev zamorem jamčiti, ker imam na razpolago najmodernejše vrejeno delavnico, opremljeno z raznovrstnimi stroji. Za sušenje lesa imam umetno „sušilnico“ z toploto do 70° Reamurjevih, v kateri se les do skrajnosti posuši. Vsa dela so solidno in po skrajno nizkih cenah izvršena. (85-0-8)

Z odličnim spoštovanjem

Novo mesto - poleg Ženske bolnice.

Matko Malovič, mizar.

Mlin v Kandiji

pri Novem mestu (nekdanj Oblakov mlin) na prodaj. Isti je na 4 kamne in stoji na vedno močni vodi. V prvem nadstropju ima 4 sobe in spodaj še eno stanovanje. Zraven te zidane hiše je še ena hiša posebej. Nadalje ste 2 kleti, hlev, 8 svinjakov, vrt in njiva, vse v najboljšem stanu.

Natančneje pove Jurij Lumpert ravnotam.

(94-3-1)

Odgovorni urednik, izdajatelj in založnik Urban Horvat.

Parna opekarna

v Žabji vasi pri Novem mestu

— priporoča —

v poljubni množini strešnik, navadni, zarežani in prešani, kakor tudi izvrstno stavbeno opeko.

Naročila sprejema:

(84-6-3)

Josip Ogoreutz, Novo mesto.

Zemljišče za stavbo

ali pa tudi že popolno posestvo s hišo, pripravno za trgovino, se želi kupiti na prostoru tik bodoče nove železnice Novomesto-Belokrajina. — Pismene ponudbe s priloženo znamko 10 vinarjev na upraništvo „Dol. Novic“.

(82-6-3)

Hotel „ILIRIJA“ v Ljubljani

Kolodvorske ulice, v bližini južnega kolodvora.

Priporoča svoj dobroznani hotel. Priznana dobra restavracija, izvrstna kuhinja, izborna domača, štajerska, istrska vina, vedno sveže pivo iz združenih pivovaren Žalec-Laški trg, ter pilzensko vino. — Vina v buteljkah. — Velik senčnat vrt.

Na novo vrejene in udobno opremljene sobe za tujce.

Cene zmerne — dobra postrežba.

Za obilen obisk se priporoča

(93-2-2)

Marija Novak,

hotelirka.

Tisk J. Krajec nasl.